

Silwys . - England, Church of . - Common Prayer

H Y F F O R D D I A D A U

I

Y M D D Y G I A D D E F O S I Y N O L A G W E D D U S

Y N G

N G H Y H O E D D W A S A N A E T H D U W ;

Y N F W Y E N W E D I G O L Y N Y R A R F E R I A D O ' R

W E D D I G Y F F R E D I N

A A P P W Y N T I W Y D G A N

E G L W Y S L O E G R .

Gwylia ar dy droed, pan fydddech yn myned i Dŷ DDUW; a bydd barottach i wrando, nag i roi aberth ffyliaid: canys ni wyddant bwy eu bod yn gawnentbur drwg. PREG. v. 1.

Mi a weddiaf d'r yspryd, ac a weddiaf a'r deall hefyd. 1 COR. xiv. 15.

R H Y D Y C H E N :
P R I N T I E D I G Y N A R G R A P H D Y C L A R E N D O N ,
G A N W . D A W S O N , T . B E N S L E Y , A J . C O O K E ,
P R I N T W Y R I ' R B R I F - Y S G O L .

M D C C X C I X .

H Y F F O R D D I A D A U

Y E R D Y A D D E P O S I T O F A C E T I B L E S

N O T A H O R D I D W A S I N A B L E T I D W

T H E T H I R D E D I T I O N O F T H E A N N A L S

W E R D I G T E R R E D I N

A L L E N T O W N S H A N

E G L W T J O R G A

C O M P O S E D B Y J O H N F O R D D I A D A U

I N A S E R I E S O F B O O K S

P R I N T E D B Y J O H N F O R D D I A D A U
G E O R G E W I L K I N S O N & S O N S
P R I N T E R S T O H E R M A N Y

N E W Y O R K

H Y F F O R D D I A D A U

I

YMDDYGLAD DEFOSIYNOL A GWEDDUS

Y N G

NGHYHOEDD WASANAETH DUW.

PETH blin yw ystyried, pa gynnifer o Griftianogion y fydd (os yw y fath ag ydynt hwy yn haeddu eu galw wrth enw Cristianogion) y rhai ni ddeuant fyth, neu yn anfynych iawn, i'r Eglwys, i dalu y Ddyled a'r Gwasanaeth cyhoedd hwnnw i Duw, yr hwn a eilw ein Crefydd am dano, ac y mae Cyfreithiau ein Gwlad yn orchymyn. Ac hefyd o'r rhai a ddeuant, ni a gawn ormodd yn ymddwyn eu hunain yn y fath fodd diodol, naill ai megis pe nid Gwasanaeth Duw fyddai eu Gorchwyl yno, neu na thalai ofalu am dano. Rhai a eisteddant dros holl amser y Gweddïau; neu a ofodant eu hunain yn y cyfryw Ddull diog ac ammharchus arall, fel y dangosant yn ddigonol, nad oes ganddynt ddim Ymdeimlad o'r hyn a ddylent fod yn wneuthur, nac unrhyw Arfwyd neu Barch i'r Bod Gogoneddus y maent yn dyfod i'w gyfarch: eraill a ofodant eu hunain i *gyfsgu*, neu a ofer-dreuliant eu amser yn meddwl am eu Negefau bydol; eraill a dremiant ac a lygad-rythant o bob tu ar y Gynulleidfa, neu a fyddant yn siarad ac yn fisial â'u Cymmydogion: ac fe ellir dal fwlw ar hyn yn anad un pryd tra byddo'r *Lithoedd* yn eu darllain; megis pe ni hai'r Yfgyrthyrau Sanctaidd, er eu rhoi trwy Ysrydolïaeth *DDUW*, ddim bob amser i gael eu gwrandu, eu chwilio, eu dysgu, a'u mwynhau oddi fewn; modd y bo iddynt felly ateb y Dibenion ar fedr pa rai yr ysgriafenwyd hwynt, a bod yn fuddiol i athrawiaethu, i argyhoeddi, i geryddu, i hyfforddi mewn *Cyfiawnder*, 2 Tim. iii. 16. neu, ar air, yn dda i adeiladu yn fuddiol. Gallwn, mewn perthynas i'r fath Addolwyr oerlyd ac esgeulus, gymhwyfo at yr Eglwys yr hyn a ddywedodd *Yacob* am *Fethel*: *Diau fod yr ARGLWYDD yn y lle hwn, ac ni's gwyddant kwy*. Nid ydynt yn ystyried, eu bod ym Mhresenoldeb digyfrwng Duw; a'u bod, wrth y cyfryw Ymddygiad, yn ei ammerchi ef i'w Wyneb, tra y dylent fod yn gwrandu ei Air yn ddefosiynol, neu yn gweddïo arno ef.

Y mae eraill, y rhai yn ddïau a ddangosant ryw dueddiad i ddal ar y Gweddïau, a phob rhan arall o'r Gwasanaeth; eithr hwy a wnant hynny gyd â chymmaint o Anwybodaeth, Amhwyll, neu Anghrefn, a'r y fydd yn dangos yn amlwg, nad ydynt yn iawn ddeall y gwahaniaeth rhwng y naill ran o'r Gwasanaeth a'r llall; neu yn ystyried, fod peth yn *Weddïau*, peth yn *Foliant* a *Dolchiadau*, peth yn *Brosffediadu* cyhoedd o'r Ffydd Grithianogol, a pheth yn ddim mwy nag *Hyfforddiadau*, *Gorchymynion*, neu *Gyngheoriion*, i'r Bobl. Ni a'u cawn hwynt yn fynych yn adrodd ar ol y Gweinidog, yr hyn a ddylai efe lefaru ar ei ben ei hunan, ac a ddylent hwythau yn unig wrandau arno. Y maent hefyd yn chwannog, pan y bônt yn cyd-dynnu ag ef yn y Gweddïau, i'w dywedyd ar ei ol mor uchel, fel na ddichon lai na

bod yn flin, ac yn aflonyddu y sawl a fo yn agos atynt. Yn awr, fel y bo i Ddynion o'r fath Dueddiad da gael eu dygu pa fodd i drefnu eu Defosiynau yn well, ac i addoli Duw, nid yn unig â'r *Ysryd*, ond â'r *Deall* hefyd; se orchymynir y *Cyfarwyddiadau* canlynol yn ddisfrifol i'w Hyfytiaeth a'u Harferiad.

Yn gyntaf gan hynny, Bydded i chwi ddal yn gydwybodus ar y *Cynger* hwn o eiddo *Salomon* (i'r hwn y rhoddus Duw *galon ddoeth a deallus*) *Gwglis ar dy droed, pan fydddech yn myned i Dy DDUW*: ac felly edrychwch at bob cam a gymmeroch yn eich dynesad atto, modd y deloch i'w Wydd mwy digyfrwng â'r cyfryw Yfytiaethau, Myfyrdodau, ac Ymfyniadau ar eich Meddwl, ag a ddychafant eich Enaid i fynu atto ef, gan iawn ac arfwydus Deimlad o'i Fawrhydi a'i Berffeithrwydd Dwywol; ac â'r *Ysryd gofyingedig* a drylliedig hwnnw, yr hwn a ddylai fod gan Greaduriaid egwan, a Phechaduriaid truenus. Cofiwch, mai gan fod Duw yn *Ysryd*, rhaid i'ch Addoliad o hono ef fod yn ysrydol ac yn rhesymmol, yn ddigrith ac yn bur: rhaid iddo ddylifo oddi wrth Agwedd o Feddwl a fo yn dduwïol ac yn nefol. Ond etto, gan fod yr *holl Ddyn* yn cyd-fefyll o *Gorph* ac *Enaid* ynghyd, y mae'n rhaid i chwi ei ogoneddu ef ym mhob un o'r ddau (1 Cor. vi. 20.) a chaw ystyried eu Hundeb naturiol a'u Cyd-deimlad, y mae'n rhaid i chwi gymmeryd y fath Ofal am bob Ymddygiad ac Agwedd eich *Corph*, fel y bônt yn gyfryw ag a fyngant oreu eich Gofyingeiddrwydd, *Parch*, a *Disfrifwch*, ac a gadwant i fynu Feddyliau a Serchiadau cyfaddas yn eich Eneidiau. Yn enwedigol, chwi a feddyliwch oddi yma, yr wyf yn credu, mai *Pentlinio* yw'r *Agwedd-corph* mwyaf cymmwyys; gan ei fod yr un y mae, Natur megis yn ei gyfarwyddo, mewn Addosiadau arbennig a Chyffesiadau gofyingedig, heblaw y Galwad pendant amlwg hwn am dano oddi wrth y Plafmydd ysrydoledig (Psal. xcvi. 6.) *Deurwch, addolwch, ac ymgyrrwch: gofyingwch ar ein gliniau ger bron yr ARGLWYDD ein Gwneuthurwch*. Ond,

Yn ail, Os hyddwch gwedi ymbarottôl fel hyn i addoli Duw mewn *Ysryd* ac mewn *Gwirionedd*; yna chwi a fyddwch yn sicr o fynyed mor gynnar i'w Dy, fel y byddoch yno hyd yn oed ar Ddechreu y Gwasanaeth: gan fod yr unrhyw Rwymedigaeth yn gorwedd arnoch i ddyfal-ddisgwyl wrth bob Rhan o'i Addoliad cyhoedd, ag y fydd i ddyfod i'r Eglwys oll. Canys, os esgeulirwch ei Ddechreuad, chwi a gollwch yr Odfa o gyfadded eich Pechodau, a'r Cyfwr o glywed eich Pardwn yn cael ei ddatgan a'i fynegi i chwi ar hynny. Heblaw hynny, wrth ddyfod yn hwyr, chwi a anostegwch y Gynulleidfa, i wneuthur ffordd i chwi. Gwylwch hefyd, na ymadawoch â'r Eglwys, heb sawr Angenrheidrwydd, nes ar ol rhoddi o'r Gweinidog y *Fenlith*, i'dd yn Ddiweddglo

weddio ar yr holl Wafanaeth: o herwydd, os ewch allan yn gynt, chwi fyddwch megis yn dytlytu'r *Fendith*; ac os gwnewch felly, ni's gellwch ddifgwyl y bydd i Ras a *Thangnefedd* Duw fyned gyd â chwi. Ond,

Yn drydydd, Gwedi cael o honoch, cyn gynted ag y galloch, fythwch i lawr ar eich Gliniau mewn Gwedd ddirgel at Duw, am Gymmorth ei Ysryd yn y Dyledfyddau arbennig hynny o Grefydd yr ydych chi yn ddyfod i gyflawni. Chwi a ymddygwch eich hunan megis yn ei Olwg ef; chwi a edrychwch arno ef megis yn dal fulw ar yr hyn a feddyloch, yn gyftal â'r hyn a ddywetoach ac a wneloch: a gwyliwch yr oll ennyd y byddoch yn yr Eglwys, ar fod Tueddiadau eich *Enaid oddi fewn*, ac Ymddygiad eich *Corph oddi allan*, yn gyfryw ag a weddai nid yn unig i Sancteiddrwydd ac Addoliad ei Dy, ond ei Breffennoldeb mwy digyfrwng ef.

Wrth *Weddio*, chwi a ofdwch eich Meddyliau yn hollol ar Duw, yr hwn yn unig fydd yn gwrando *Gweddio*; chwi a ryddhewch eich Meddwl oddi wrth bob Gofalon bydol; chwi a gedwch eich Golygon rhag gwibio o amgylch, a'ch Gwefufau rhag aflonyddu eraill yn eu Defosynau.

Wrth *Datu Diolch* argrephwch ar eich Calon iawn a bywiol Ymdeimlad o holl Ddaioni Duw a'i Drugareddau i chwi eich hunan, ac i bob dyn; gan y bydd i chwi ynawmglywed pa mór hyfryd a gweddus yw Marw. Pf. cxlvii. 1.

Wrth *Wrando Gair DUW* (pa un ai yn cael ei ddarlain, neu ei bregeth) bydded i chwi nid yn unig roi clust iddo, ond mwynhewch ef oddi fewn; gan gymhwyso at eich Cydwybod eich hunan ei Rybuddion, Ceryddon, neu Gyngbhorion *cyffredinol*; a chan dryfoni i fynu yn eich cof ei Orchymynion a'i Efaмплан, ei Addewidion a'i Ffygthion, er gwaftadol a iawn *Drefnid* eich Ymarwedd.

Wrth *Ganu Pŷalmiau*, bydded i'ch Deall a'ch Ysryd gyfarwyddo a llywio *Pworiadau* eich *Llais*; modd y llawer eich Calon yn ddim llai â Gras, na'ch Tafod a Llawenydd. Ac,

Yn ddiweddaf, Wrth dderbyn *Sacrament Snipper* yr *ARGLWYDD*, cofwch yn wattad ddifawr Gardiad ein Harglwydd a'n hunig Iachawdwr, yn marw drosom, a'r aneirif Ddoniau daionus, y rhai, trwy dywallt ei werthfawr Waed, a ynnillodd efe i ni. Canys yna fe fydd i chwi bob amser nesáu i'w dderbyn trwy Ffydd, gyd â Chalon edifeiriol ac ufudd, mewn Serch a Chariad â holl Ddynol-ryw, ac â Llawnfryd fesyddlog i ymwrthod â'r Pechodau hynny, y rhai a'i dygafant ef hyd yn oed i Angeu ar y Groes; yr hyn yr un ffunud a'ch rhwynga chwi i'w wafanaethu ef mewn gwir Sancteiddrwydd a Chyfiawnder holl ddyddiau eich hywyd.

Eithr, heblaw y Cyfarwyddiadau *cyffredinol* hyn am *Gyfradd Wafanaeth* Duw, y mae eraill, y rhai a berthynant yn neillduol at Arferiad defosynol ac addas o'r Llyfr *Gweddio Cyffredin*, a appwyntiwyd gan *Eglwys Loegr*; a'r rhai a ofynant i chwi i'w ystyried yn ddigyfrwng Natur a Threfn pob Rhan yn y Gwafanaeth rhwng.

Weithian, y peth cyntaf a wneir Y *Sentenſiau*. gan y Gweinidog yw, darllain rhai *Sentenſiau* o'r Ysgrhythr Lân. Gwrandewch yn ddiesgeulus ar y rhai'n; ac ystyriwch hwynt megis gwedi eu llefaru trwy *Ysryddoliaeth* neu *Orchymyn* Duw ei hunan ar y cyntaf, ac yr awrhon yn cael eu hadrodd gan ei *Weinidog*, er mwyn eich doddi chwi mewn cof o ryw beth a lynnai efe i chwi gredau, neu wneuthur. O herwydd y maent oll yn gyfryw Synhwyrau, ag y fydd nid yn unig yn dwyn ein Pechodau yn ei erbyn ef i'n cof; ond hefyd ei Addewidion o Bardwn a Maddeuant, os edifarhawn: modd y bo i ni felly ei addoli ef gyd â'r Parch a'r Ofn duwiol hwnnw, a weddai i'r tawl a fyddent yn deimladwy o'u Cyfiwr pechadurus eu

hunain, a'u Hannheilyngdod i nesáu at ei Dduwiol Fawredd; a hefyd gyd â'r fath Ffydd a Hyder gof-tyngedig, ag a weddai i'r neb a gredant, mai ar ein Hedifeirwch y bydd iddo ef faddu i ni, a'n derbyn yn gymmeradwy, yn ol ei Addewidion.

Yna canlyn *Cyngor* arbennig. Yr awrhon, tra bo hwn yn cael ei ddar- Y *Cyngor*. llain (yr hyn yw rhan y Gweinidog yn unig, ac nid i gael ei adrodd ar ei ol gan y Gynulleidia) cymmerwch fulw enwedigol ar bob Gair ac Ymadrodd ynddo, megis gwedi ei drefnu o bwrpas i'ch parotodi chwi ar fedr Addoliad Duw, trwy berchennogi eich Meddyliau â dyledus Ymsymiad o'i Breffennoldeb ysfyfol ef, ac o Ddibenion mawrion eich dyfodiad ger ei fron ef ar y Pryd hwn; yr hyn yn ddiagramu a efyd eich Meddyliau mewn Tymmer gymmws ar fedr y Rhan honno o'r Wafanaeth a ganlyn netaf; fy meddwl yw, *Cyfes* ofyngedig o'ch Pechodau.

Ond yma, tra'r ydych yn *cyffesu* i Y *Cyfes*. Duw a'ch Gencu, ac yndwydedd pob Ymadrodd yn y *Cyfes* ar ol y Gweinidog, byddwch sic i wneuthur yr un peth yn eich Calonau; gan alw i gof gynifer ag a alloch o'r Pechodau neillduol hynny, y rhai a fuoch yn enog o honnynt; naill ai trwy *wneuthur yr hyn ni ddylefych ei wneuthur*, neu *adael heb wneuthur yr hyn a ddylefych*: modd y bo i chwi fod o eigion eich calon yn drift am danynt, a bwriadu yn ddiysfog yn eu herbyn hwynt am yr amfer i ddyfod; gan ymbil yn daer am ei Drugaredd yn eu Maddeu hwynt, a'r Ras, modd y galloch o hynny allan ymwrthod â hwynt yn llwyrgwbl, a dwyn allan Ffrwythau Edifeirwch diffuant.

Gwedi diwedd y *Cyfes*, a chwi-thau yn aros ar eich Gliniau, se faif Y *Gollyngdod*. y Gweinidog i fynu, ac yn Enw Duw a ddagan ac a fynega Bardwn a Maddeuant i'r rhai oll y fy wir edifeiriol, ac yn diffuant yn credu i'w sanctaidd Efengyl ef.---Eithr, tra yr ydys fel hyn yn mynegi'r *Gollyngdod*, y mae arnoch ei wrando mewn cwbl Ddiftawrwydd, heb na'i ddarlain na'i adrodd ynghyd â'r Gweinidog, megis y gwna llawer o bobl anwybodus anytlynol: o herwydd Dyledfydd y Gweinidog yn unig yw, gweuthur y Datganiad hwn, trwy Awdurdod oddi wrth Duw; ac yn ei Enw ef, megis ei Gennad ef. Pa fodd bynnag, dylai bob dyn a fo yno yn breffennol, ei gymhwyso yn oftyngedig ac yn ddiolchgar atto ei hunan yn neillduol, cyn bellod a bod gwedi ei gyflawn-berfwaduo yn ei feddwl ei hun, mai os dywaid ei Gydwybod wrtho, ei fod, yn ol Cred diffuant a difig yng Nghrist, yn edifarhau yn wir edifrifol o'i galon; efe a ryddheir ac a olyngr oddi wrth yr holl Pechodau a wnaethai o'r blaen, mor ddilys a phe buafai Duw yn mynegi hynny â'i Eneid ei hunan; gan wneuthur o'i Weinidog hynny yn ei Enw, a thrwy ei Allu ef.

Yr hyn a ganlyn yw, *Gweddio'r Arglwydd*; ym mha un y mae'r holl *gwlwydd*. Gynulleidfa yn cyd-uno. Canys, gan edrych arnom ein hunain megis gwedi ein gollwng fel hyn oddi wrth ein Pechodau, trwy Ffydd a weithla wir Edifeirwch; ny ni a allwn, megis rhai a gymmodwyd â Duw trwy ei Fab, gael y fath Hyder, a Dyfodfa at Orsedfaingc y Drwyawol Ras, fel y bo i ni, trwy Ysryd Mabwysiad, Iesau, Abba, Dad, (Rhuf. viii. 15.) yn yr unryw Ffur ag a ddyfodd efe ni i weddio; gan ddywedyd, *Ein Tad, yr hwn rwy yn y Nefoddi*, &c.

Gwedi gweuthur hyn, yr ym i Parotod i foddychafu ein Calonau i Duw yn liannu DUW. Yr Arch hon a wna'r gan ei Weinidog am ei Ras; *Arglwydd*, agor ein *Gwafusau*: i'r hyn yr Atteb yw, yr hyn a ddylai fod, oddi wrth y Bobl; *A'n Gencu a fynega dy Foliant*. Fel hyn y dywaid y Gweinidog drachefn; Duw, bysfa i'n cynnorthwyo: y Bobl a attebant, *Arglwydd*, prysura i'n cym-

month.

morh. Yna, gan sefyll i fynu yn ddiodeb, ni a osodwn ein hunain mewn Agwedd-corph cymmwys i roddi Moliant i'r Un, bywiol, a gwir DDUW; Brenhin y Brenhoedd, ac ARGLWYDD yr Arglwyddi. I ba berwyl fe ddywaid y Gweinidog yn gyntaf, *Gogoniant i'r Tad*, &c. y Bobl, i ddangos eu Cyd-fyniad, a attebant, *Megis yr oedd yn y dechreu*, &c. Y Gweinidog a eilw drachefn ar y Bobl, *Molwch yr Arglwydd*; ar Bobl yn atteb, *Moliannu fyddo Enw'r Arglwydd*. Nyni a awn yn ein blaen yn ganlynol i'w foli ef; gan ddywedyd neu ganu y bymthegfed Emynnau.

Psalmau a'r Emynnau. Psalmau a'r o'ly bedair ugeinfed, ac ar ol hynny y Psalmau a appwyntiwyd i'r Dydd. Ar ol pob un o ba rai (i dyfiolaethu mai'r unrhyw Fod Dywylol ydyw, Tri Pherson, ac un Duw, i Anrhyddedd pa Un y cyfansoddwyd y Psalmau hyn, ac yr arferwyd hwynt yn yr Eglwys *Iuddeuwig*; a'r Hwn a glodforir ac a addolir fyth trwyddynt yn yr Eglwys Gristianogol) ni a adroddwn yr Emynnau ddigymmar honno, *Gogoniant i'r Tad*, &c. Yn awr tra byddoch, yaghyd â'r Gweinidog, ya traethu y Psalmau hyn, a hon, neu Emynnau eraill a arferir mewn manau gwahanredol o'r Gwafanaeth, i Anrhyddedd a Gogoniant Duw; deliuch fulw ar Ran y Gweinidog, yn gyflaf a'ch Rhau eich hunan; a dychefwch eich Calonnau ynghyd â'ch Lleifiadau, gan gyd-nabod, mawrygu, a moliannu, anfeidrol Ddoethineb, a Gallu, a Daioni, a Gogoniant, y Goruchaf Duw, yn ei holl Weithredoedd, y Rhyfeddodau a wnaeth efe, ac y mae yn wneuthur fyth, dros Blant Dynion, a throfoch eich hunan ym mhilith y lleill. Ac wrth wneuthur hyn, yr ydych yn sefyll i fynu; nid yn uag i arwyddocâu, ond i hyfforddi, Dyrchafiad eich Meddwl ar yr un pryd. Canys, megis, ar y naill law, os bydd ein Heneidiau gwedi ymddyrfhafu yn wir ddaiau i ffyrio ar Duw, a'i foliannu, fe gyfyd ein Cyrph yn naturiol i'r Gofgedd union hwnnw, fydd naturiol a mwyaf gweiddig i Ddyn; felly, ar y llaw arall, y mae cyfodi ein Cyrph i fynu, yn cynorthwyo tu ag at ddyrfhafu ein Heneidiau hefyd; trwy ddwyn ar gof i ni y Gwaith uchel a nefol hwnnw yr ym ni yn ei gylch: ym mha un yr ydym, yn ol ein galluoedd egwan ni, yn cyddynnu â Seintiau ac Angylion oddi uchod i foliannu Duw yr awrhon, fel yr ym yn gobeithio gwneuthur hynny ar ol hyn ya eu Cymdeithas wynfydedig hwynt byth bythoedd.

Tra y bo Gair Duw yn cael ei Darllain yr Yf-ddarlain, yn un o'r Pennodau, pa un ai o'r Hen Testament neu'r Newydd, derbyniwch ef nid fel gair dynion, eithr (fel y mae yn wir) yn *Air DUW*; yr hwn fydd yn nerthol gweithio yn ochr chwi y rhai fydd yn credu, i 1 Thef. ii. 13. Ac, am hynny, gwardewch arno â'r un Dyfal-wrandawiad, Parch, a Ffydd, ag a wnaethech, pe buafech yn sefyll wrth Fynydd Sinai, pan gyhoeddodd Duw y Gyfraith; neu wrth Ystlys ein Iachawdwr, pan y cyhoeddodd efe'r Efengyl. Ond cofiwch hefyd, fod i chwi wrando er mwyn gwneuthur ar ei ol; a byddwch wneuthur-wyr y Gair, ac nid gwardawyr yn unig, gan eich troyllo eich hunain, Iago i. 22. Deliuch fulw yn y Rhannau hynny o'r Yfgyrthyr a ddarlleinir i chwi, pa Bechodau y mae'r Holl-alluog Duw yn eich rhybuddio chwi yno yn eu herbyn; pa Ddyled-fwyddau y mae efe yno yn ofyn gennyh gyflawni; pa Athrawiaethau y mae efe yno yn ddyfio i chwi: ac edrychwch yn ddielgeulus fod i chwi, pan eloch adref, feddwl am danynt, a byw yn eu hol.

Cyn gynted ag y darlleneir y *Lith Emynnau ar ol y Lithocdd*. Gyntaf, ac wedyn ar ol yr *Ail*, yr ym yn adnewyddu ein Moliant deffynol i Duw mewn rhai Emynnau a appwyntiwyd i'r perwyl hwnnw. Ac yna yr ydym, ag un Galon a Llef, yn adrodd *Credo* o'r *Apostolion*, neu *Credo*

Sanct *Athanasius*, ar y Dyddiau y gorchymynodd yr Eglwys ei arferu; i arwyddocâu a mynegi ein Cyd-fyniad a'n Cred i'r Yfgyrthyr; ond yn bendifaddeu i Efengyl Grist. Y mae llawer o bobl anwybodus yn cymmyr y Credo megis yn lle Gweddi, ac yn ei adrodd megis pe bai felly: yr hyn fydd Gamsyniad mawr dros ben. Nid Gweddi yw; ond Cydnabod parchus a Phroffes o'n Ffydd yn unig, neu o'r hyn yr ym yn gredu fel Cristianogion. Ac, wrth ei adrodd yna, yr ym, yn wyneb y Gynnullidfa, yn proffesu ein hunain ein bod yn parhau yn nifer Disgyblion Crist; ac mai, megis y'n beddyddiwyd ar y cyntaf, felly yr ym fyth yn credu yn Enw y Tad, y Mab, a'r Ysryd Glân, Un Duw, bendigedig yn oes oesoedd. A hyn hefyd a wnawn yn ein sefyll; i arwyddocâu ein Parodrwydd i ymddiffyn y Ffydd hon hyd eithaf ein gallu, yn erbyn pob Gwrthodol par yw hynny. Byddwch sicr, gan hynny, eich bod yn gwir gredu pob Erthygl megis yr ydych yn ei llefaru; modd na'ch caffer yn Fiantwyr a Rhagrithwyr yng Ngolwg Duw: a phan safoch i fynu i adrodd y Credo, bydded eich Arfaeth ddiifrifol i barhau yn y Broffes dda honno, a sefyll wrthi, a'i dal yn ddiifrifol (Heb. x. 23.) dan bob Eridigaeth, os gelwir chwi ar unrhyw amfer i ddiodeff drosti.

Y peth nefaf a wnawn yw, hyfysu ein Heifiadau, a chyflwyno ein Deffyniadau i Duw. Eithr, gan na ddichon na'r Gweinidog na'r Bobl fyth wneuthur hynny yn iawn, heb Ras a Chymmorth Duw ei hunan; fe weddia'r Gweinidog yn gyntaf am ei Gynnyrcholdeb enwedigol gyd â'r Bobl; gan ddywedyd, *Yr Arglwydd a fo gyd â chwi*: a hwythau a osodant i fynu yr unrhyw Arch dros y Gweinidog; gan ei ateb, *A chyd â'r Ysryd dithau*. Ac ar hyn y maent oll yn ddiattreg yn ei addoli ef, ac yn ymbil am Drugaredd oddi wrth bob Person y fendigedig Drindod; gan ddywedyd, *Arglwydd, trugarhâ wrthym. Crist, trugarhâ wrthym. Arglwydd, trugarhâ wrthym.*

A chwedi i ni drachefn weddio Duw yn y Ffur berffeithiaf honno yr hon a ddyfodd Crist ei hunan i ni, sef *Gweddi'r Arglwydd*, y mae'r Gweinidog a'r Bobl bob yn eilwys yn dychafu eu Calonnau at Duw mewn rhai Saeth Weddiau byrion a deffynol; gan megis ymdrech i ragori ar eu gyllyd yn eiriof â'r Holl-alluog i dywallt i lawr ei Fendithion arnom. Yna ni a gydymgyfyllwn, mewn modd gotyngedig a pharchedig, i attolygu i'r Duw iol Fawredd am ei Ras a'i Ffaff, ei Nawdd a'i Ymddiffyniad, ei Drugaredd a'i Fendithion, drosom ein hunain, dros y Brenhin, dros y Frenhinol Deulu, dros yr Eglwys, a throes holl Ddynol-ryw. Hyn a wnawn yn arferol yn y *Goleftau* a appwyntiwyd i'r perwyl hwnnw:

eithr ar Fore Dydd *Merchur*, Dydd *Y Litani*. *Gwener*, a Dydd yr *Arglwydd*, ni a wnawn hynny yn y *Litani*; ac yn y fath Litani ag y fydd yn amgylfred oll a phob peth y fydd i ni achos i'w ofyn gan yr Holl alluog Duw, i ni ein hunain, neu i eraill.

Tra y bo'r Gweddiau hyn yn eu Darllain, ni a ddylem aros yn ddeffynol ar ein Gliniau; nid yn eistedd, neu mewn unrhyw Agwedd-corph ddioglyd arall, megis y gwna gormodd yn halogaidd ac yn amharhachus. Edrychwch, gan hynny, mai, megis yr ydych yn dyfod i'r Eglwys i weddio ar Duw, fod i chwi wneuthur hynny yn y modd arwyddus, gotyngedig, a pharchus hwnnw, a weddai i Greaduriaid, pan y byddoch yn llefaru wrth eich Creawdwr Mawr ac Oll-alluog. Ac, er na ddylech adrodd y Gweddiau yn uchel, i beri Afionyddwch i eraill, etto rhaid i chwi eu hadrodd hwynt yn eich Calonnau;

Gweddiau, neu Goleftau.

Parottod i hynny.

Saeth-Weddiau byrion, neu Eirichion.

Cyd-Weddiau, neu Goleftau.

Parch a Deffyniadau yn y Gweddiau hyn.

Calonnau; a'eh Meddyliau yn cyd-dynnu a'r Gweinidog o'r naill Weddi i'r llall, ac o'r naill ran o bob Gwedd i'r llall, o hŷd, a Serchiadau cyfaddas i'r Defnydd neu'r Matter a fo'n seinio yn eich clustiau; gan oftyngedig addoli a rhyfeddu Duw, yn ol yr Enwan, y Priodoliaethau, a'r Gweithredoedd, a gyfrisir iddo ef ar ddechreu pob Gwedd; gan ddeisyf yn ddiifrifol y Pethau da a ofynir ganddo ef yng nghorff y Weddi, drofoch eich hunain, neu eraill; a chan gredw yn ddisgl yn Haeddedigaethau ac Eirioleth Iesu Grist am gael o honoch hwynt, pan yr enwer ef, fel y mae efe ar ddiwedd pob Gwedd, oddi eithr honno o eiddo Sant *Crysestom*, o herwydd y cyfeirir honno yn ddigysfrwg at Grist ei hunan. Y mae arnoch, ar ddiwedd pob Colect hefyd, dystiolaethu eich bod yn cyd-uno yn gywir ynddo, ac yn dymuno yn ddiifrifol gael rhan yn y Bendithion a weddir am danynt, trwy barchus ddywedyd, *Amen*: yr hyn a arwyddoed, *Poed felly y bo; neu, Mi a archaf*

Amen.

o'm calon ar Ddaru iddo fel felly. Eithr yn y Litani,

Attebion yn y Litani.

cyffelyb Gvd-syniad a arwyddoer wrth yr *Attebion*, y rhai y cyfarwyddir y Bobl i wneuthur yn eu Lleodd priod; megis, *Gwared ni, Arglwydd daionus*; hynny yw, oddi wrth yr holl Bechodau hynny, neu Ddrygau eraill, y grybwyllodd y Gweinidog am danynt yn y man o'r blaen. *Nyni a atto-byron i ti ein gwarand, Arglwydd trugarog*; hynny yw, i ganiattâu y Bendithion hynny, y rhai a orchymynodd y Gweinidog yr awrhon i'n Dymuniadau. Wrth hyn yr ydym yn bendant, ac yn fwy ehelaeth, yn gwneuthur yr amryw Eirchion a adroddwyd o'r blaen gan y Gweinidog, i fod ein Heirchion a'n Defnyddiau ein hunain at Dduw.

Ac, wedi gweddio o honom fel hyn, yn y Colectau, neu'r Litani, am bob peth angenrheidiol i ni ein hunain, ac eraill; nid yw ond cymmwys i ni ei folianu ef am y Trugareddau a dderbyniafom eisoes; a rhoddi Diolch, nid yn unig ar ein rhan ein hunain, ond, yn ol Cyfarwyddyd yr Apostol, dros holl *Ddydol-ryw*: yr hyn a wnaawn, tu a diwedd y Gwafanaeth, yn y *Diolch cyffredinol*.

Yma, od oes gennym unrhyw Drugaredd enwedigol neu neillduol i fendithio Duw am dani, ar ein cyfrif ein hunain, moefwch i ni ei chofio yn ddiolchgar, ac yn ddargel yn ein Calonnau dalu ein Moliant am dani, pan y delem i'r man hwnnw, *Dy holl Ddoniau a'eh Drugareddau i ni, ac i bob dyn*. Eithr bydded i ni gynhyrfu ein hunain i'r Gwrefowgrwydd eithaf fydd bosibl, pan y bom yn ei folianu ef am ei anseidrol *Goriad* yn *Mhynedigaeith* y *Byd* trwy ein *Harglwydd Iesu Grist*; am *Foddion Gras*, ac am *Obaith Gogoniant*. Canys, megis mai y rhai'n yw y Bendithion mwyaf a allai efe roddi i ni, y mae y Cydnabod diolchgar o honynt yn un o Ddibenion pennaf ein Dyfodiad ynghyd fel hyn yn Gymmanfeydd Cristianogol. A bydded i ni nid yn unig weddio yn galonnog, ond bwriadu ac ymeginio yn ddiifrifol i ddangos ein Hymfyniad o'r rhai'n, megis o holl Drugareddau eraill Duw, trwy ein sanctaidd ac ufudd Fuchieddau.

Y Weddi fydd yn diwedd.

Iesu Grist, &c. Ac fe gynhywir yn y Weddi hon y cwbl a fuom yn ei ddeisyf, neu a allwn ddeisyf, i'n gwneuthur ni yn gyflawn hhapus yr awrhon a throis byth. Ac a hyn y diwedd a ein Gwafanaeth beunyddiol cyffredin.

Gwafanaeth y Cymmun.

Eithr ar Sulau a Gwyliau, ni a awn yn ein blaen i *Wafanaeth y Cymmun*; i'r Rhan honno o leiaf a orchymyn ein Heglws ei harferu ar y

faith Ddyddian, er na bo un Cymmun yn cael ei fi-

nistrio. Weithian yn y Gweddiau yma, dylai yr unrhyw Dymmer a Defostyn ein llywyo ni, ag yn y rhai a ofodwyd i fynu o'r blaen; yr unrhyw Barch a Chraff-wrandawiaid pan y darlener yr *Epistolau* a'r *Efangelion*, a phan y bo'r Ysgrifthyrau eraill (y *Cyntaf* a'r *All Liti*) yn eu darllain; yr unrhyw Ffydd, ac Awyddfryd sanctaidd, a Chalondid, pan y dyweder *Credo Nicea*, a phan dyweder *Credo'r Apostolion*, neu *Credo Athanasius*. Ond yr hyn fydd fwyaf enwedigol yn y Gwafanaeth *Y Gorchymyn-hwn* yw, bod y Gweinidog yn darllain y *Deg Gorchymyn* yn barchus;

ac, i amlygu gwy o Awdurdod, megis yn eu datgan hwynt yn Enw Duw, efe a wna hyn yn ei sefyll. Y Gynulleidfia yn y cyfamiar a arhofant ar eu *Gliniau*: nid am mai Gweddii yw'r Gorchymynion (fel y tybia rhai pobl weinidog; ac nid ynt chwaith i'w hadrodd ar ol y Gweinidog, fel y gwna llawer yn anwybodus) ond o herwydd mai a Pharch enwedigol y dylem wrando y Cyhoeddiad arwyddus hwn a Chrynodeb cyfan o Ewyllys Duw, a'n Dyledfwydd ninnau, yngeiriau pendant Duw ei hunan: ac o herwydd darfod i'n Heglws ni, ar ddiwedd pob Gorchymyn, ein cyfarwyddo ni yn dduwiol i ymbil am Drugaredd Duw; gan faddeu yr hyn a fuom cuog o hono yn erbyn Rheol y Gorchymyn hwnnw, a'i Ras i'w gadw yn well yr amfer i ddyfod, yn y geiriau hyn; *Arglwydd, trugarhâ wrthym, a gofiong ein calonnau i gadw'r Gyfraith hon*: yr hon, a hi yn Weddi, ddylai gael ei hoffrwm yn oftyngedig ar ein Gliniau. Byddwch yn ddiifrifol iawn, gan hynny, pan y darlener y Gorchymynion; a meddylwch, fel y bo'r Gweinidog yn myned yn ei flaen ym mhob un o honynt, pa un a wnaethoch ddim yn erbyn Duw, ar Feddwl, Gair, neu Weithred, mewn rhyw beth gwrthwyneb i'r Gorchymyn hwnnw (*canys mewn llawer o bethau yr ydym ni barob yn llithro*; megis y dywaid yr Apostol, *Iago iii. 2.*) Ac yn ganlynol, pan y byddoch yn cyd-uno a'r lleill o'r Gynulleidfia yn y Weddi fer honno a ganlyn bob Gorchymyn, deisyfwrch Faddeuant Duw mewn dwfn a gwir Edifeirwch: a, pha un a fo eich Cydwybod yn eich cyhuddo, neu beidio, byddwch yn ddwys a difrifol iawn pan y deisyfwrch ar Dduw *ofiong eich calon i gadw'r Pwngc hwnnw o'i Gyfraith*, a *'Sgrifenu'r* cyfan arni yn fwy effeithiol.

Y Rhau hon o'r Gwafanaeth a *Y Fendith* ar ddiwedd a *Bendith* (i'w datgan gan ddiwedd y Gweinidog yn unig, ac nid i'w *Gwafanaeth* nadrodd ar ei ol ef) yr hon fydd *Y Cymmun*. yn y geiriau hyn; *Tangnefedd Dduw* yr hwn fydd uwch lawr pob deall, a gadwuo eich calonnau a'eh meddyliau ynngwybodaeth a chariad Duw, a'i *Fab Iesu Grist* ein *Harglwydd*: a *bendith Dduw* *Hollalluog*, y *Tad*, y *Mab*, a'r *Yspryd Glân*, a fyddo i'ch *plith*, ac a drigo gyd a chiwi yn waftad. Amen.

Ar ol y Fendith, byddai gymmwys aros fyth dros ryw ennyd ar eich Gliniau; gan atolygu yn oftyngedig i'r Holl-alluog Duw, faddeu yr hyn a welodd efe ar fai ynoch er pan ddaethoch i'w Wydd; ac yn rasilawn i wrando y Gweddiau, a derbyn yn gymmeradwy y Moliant, a fuoch chiwi yr awrhon yn offiwm i fynu iddo ef, trwy Haeddedigaethau Iesu Grist ein hunig Gylfyngwr a'n Dadleuwr.

GWEDDI ar ein Mynediad cyntaf i'r Eglws.

A RGLWYDD, yr wyf fi yr awrhon yn dy Dd; Cynnorth, atolygaf i Ti, a derbyn fy Ngwafanaethau yn gymmeradwy. Gwna fi, a phawb a gyfarfyddont y dydd heddyw yn dy Enw, yn abl i'ch addoli Di mewn Yspryd a Gwirionedd. Boed i'ch Yspryd Sanctaidd gymmorthwyo ein Gwendidau, a thueddu ein Calonnau i Edifeirwch, Craff-ymwrandawiaid, a Defostyn; a chaniattâ, allu o hon-

nom

TAFLEN o'r COLECTAU.

7

nom ddefnyddio'r Odfa hon i anrhydedd dy Enw sanctaidd, a Llesâd ein Heneidiau, trwy Iesu Grist ein Harglwydd. Amen.

GWEDDI yn yr Eglwys ar ol diweddau y Gwasanaeth.

BENDIGEDIG fo dy Enw, O ARLWYDD, am yr Odfa hon i ddiwgyl wrthyt Ti yn dy Dŷ a'th Wasanaeth. Caniatâ allu o honof fi, a phawb a broffesant dy Enw, fod yn Wneuthurwyr dy Air, ac nid Gwrandawr yn unig. Maddeu ein crwydr Feddyliau a'm Hammherffethrwydd; a derbyn ni a'n Gwasanaethau yn gymmeradwy, trwy ein hunig Gyfryngwr Iesu Grist. Amen.

Er mwyn cymmorth Cristianogion duwiol yn eu Harferion crefyddol o Ddefosiwn neillduol, lle y gall Cynnorthwyon eraill fod yn eisiau; fe dybwydd yn gymhefur ychwaegu y ddwy Dasten fydd yn canlyn. Y *cyntaf*, o'r COLECTAU yn y Llyfr *Gweddi Gyffredin*; modd y gallant fod yn fwyaf addas i Amgylchiadau cyffredinol neu neillduol Cristianogion: y *llall*, o Llyfr y **PSALMAU**; yr hwn fydd yn llawn amrywiach o Feddyliau duwiol, Byr-Weddïau sanctaidd, a Myfyrdodau crefyddol i Weddïau, Moliant, a Diolchiadau.

TAFLEN, yn ol yr Egrwyddor, o'r COLECTAU Wythnosol yn y Llyfr Gweddi Gyffredin, gwedi eu gosod dan Benmau priodol.

ADGENHEDLIAD.

GWEDDI am dano. Y Colect i Ddydd Nudolig.

ANGHREDWYR.

Gweddi dros Iuddeuon, Tyrciaid, Anfyddloniad, a Hereticaid. Y trydydd Colect i Ddydd Gwener y Croglioth.

ANGYLION.

Gweddi am Warcheidwadaeth Angylion. Colect i Ddydd Sanct Mihangel.

BARNEDIGAETH.

Gweddi am Ymwared rhag Barnedigaethau. Colectau i Septuagesima, Sexagesima, a'r pedwerydd Sul o'r Garauys.

CALONDID.

Gweddi am Galondid Cristianogol. Colect i Ddydd Sanct Ioan Fedyddiwr.

CARIAD.

Gweddi am garu Duw a'i Gyfreithiau. Colectau i'r pedwerydd Sul ar ol y Pasg, a'r chweched, seithfed, a'r pedwerydd ar ddeg, gwedi'r Drindod.

Am Gariad perffuith. Colect Sul Cwincwagesima.

CREFYDD.

Gweddi am allu o honom fod yn wir grefyddol. Colect i'r seithfed Sul gwedi'r Drindod.

CRIST.

Gweddi am Ddilynïad CRIST. Colectau i'r Sul nesaf o flaen y Pasg, a'r ail Sul ar ol y Pasg. Am y Budd oddi wrth Farwolaeth CRIST. Colect Cyfarchiad Mair.

CYBYDD-DOD.

Gweddi rhag Cybydd-dod. Colect i Ddydd Sanct Matthew.

CYSTUDD.

Gweddi am Ymwared rhag, a Chynhaliaeth dan, Cystuddiau. Colectau i'r trydydd Sul gwedi'r Ystrwyll,

wythfed gwedi'r Drindod, a'r pummed Sul o'r Garauys.

DIDDANWCH.

Gweddi am Diddanwch ysprydol. Colect y Sul ar ol Dydd y Dyrchafael.

DIRAGRITHRWYDD.

Gweddi am dano. Colect y trydydd Sul ar ol y Pasg.

DIWEIRDEB.

Gweddi am Ddiweirdeb. Colect y Sul cyntaf o'r Garauys.

DRYLLIAD-CALON.

Gweddi am Galon ddrylliedig. Colect Dydd Merchur y Lludro.

EGLWYS.

*Gweddi*au dros yr Eglwys Gyffredinol. Colectau i'r pummed Sul gwedi'r Ystrwyll, y trydydd Sul ar ol y Pasg, Sanct Ioan Efangyllywr, a'r ddau Colect cyntaf i Ddydd Gwener y Croglioth.

Am Undeb yr Eglwys. Colect i Sanct Simon a Sanct Iudas.

Am Heddwch yr Eglwys. Colectau i'r pummed, chweched, a'r ddeufed Sul ar hugain, gwedi'r Drindod.

ESAMPLAU.

*Gweddi*au am allu o honom ganlyn **ESAMPL CRIST**. Colectau i'r Sul nesaf o flaen y Pasg, a'r ail Sul ar ol y Pasg.

FFYDD.

*Gweddi*au am iawn a chywir Ffydd. Colectau i Sul y Drindod, Sanct Tomas, a Sanct Marc.

Am Ffydd, Gobaith, a Chariad. Colect i'r pedwerydd Sul ar ddeg gwedi'r Drindod.

GELYNION.

Gweddi am Ymwared rhag Gelynion. Colect i'r trydydd Sul o'r Garauys.

GOLEUAD.

Gweddi am Oleniad, neu iawn Farn ym mhob peth. Colectau i'r Sulgwyn, y Sul cyntaf gwedi'r Ystrwyll, a'r nawfed gwedi'r Drindod.

GOSTYNGEIDDRWYDD.

Gweddi am Gostyngeidrwydd ac Amymedd. Colect i'r Sul nesaf o flaen y Pasg.

GRAS.

*Gweddi*au am Ras a Chymorth yn ein Helynt Gristianogol. Colectau i'r pedwerydd Sul yn Adfent, yr ail o'r Garauys, Dydd Pasg, y trydydd Sul ar ol y Pasg, y cyntaf, y seithfed a'r trydydd ar ddeg, gwedi'r Drindod.

GWEDDI.

Am Dderbyniad o'n *Gweddi*au. Colect i'r degfed Sul gwedi'r Drindod.

GWEINIDOGION.

Gweddi am Gyfaddafrwydd Gweinidogion. Colect i Ddydd Sanct Matthias.

Am fod o'honynt yn ddiwyd. Colect i Ddydd Sanct Petr.

Am fod eu Llafur yn llwyddiannus. Colect i'r trydydd Sul yn Adfent.

GWEITHREDOEDD DA.

*Gweddi*au am Ffrwythlondeb mewn Gweithredoedd da. Colectau i'r pummed Sul ar ol y Pasg, a'r cyntaf, nawfed, unfed ar ddeg, trydydd ar ddeg, deufed ar hynghed, a'r pummed ar hugain Suliau gwedi'r Drindod.

MARWHAD.

*Gweddi*au am Farwâd. Colectau i Ddydd Enwaediad Crist, a Nos Bass.

MEDDYLIAU.

Gweddi yn erbyn Meddyliau drwg. Colect i'r pummed Sul ar ol y Pasg.

NEF

N E F.

Gweddïau am Ddymuniadau. *nefol*. Colest i Ddydd Iou y Dyrcasael.

Am ein Derbyniad i Fwyniant Duw yn y *Nef*, Colectau Dydd Gwyl Ystruyl, y *chweched* Sul gwedi'r Ystruyl, a'r Sul ar ol Dydd y Dyrcasael.

PECHOD.

Gweddïau am Droedigaeth oddi wrth *Bechod*. Colectau i'r Sul cyntaf yn *Adfent*, y Sul cyntaf gwedi'r *Pafg*, Sanct *Andreas*, Sanct *Iago*, a Sanct *Matthew*.

Am Faddeuant *Pechod*. Colectau i'r deuddegfed, unfed ar hugain, a'r pedwerydd ar hugain Suliau gwedi'r *Drindod*.

PROFEDIGAETHAU.

Gweddïau am Ymwared oddi wrth, a Chynbaliath dan, *Profedigaethau*. Colectau i'r pedwerydd Sul gwedi'r Ystruyl, a'r ail yn y *Garawys*.

PUR DEB.

Gweddïau am Burdeb Calon. Y Colest i'r *Puredigaeth*.

RHAGLUNIAETH.

Gweddïau am Nodded trwy *Ragluniaeth* Duw. Colectau i'r ail, trydydd, pedwerydd, a'r ugeinfed Suliau gwedi'r *Drindod*.

S A I N T.

Gweddïau am eu Dilyniad hwynt. Y Colectau i *Dydd-gwyl* y *Gwirioniaid*, Sanct *Stephan*, Sanct *Phylip* a Sanct *Iago*, Sanct *Iean Fedyddiwr*, a *Gwyl* yr *Holl Saint*.

UFUDD-DOD.

Gweddïau am allu o honom *ufuddhau*, a dilyn *Athrawiaeth* yr *Apostolion*. Colectau ar Droad Sanct *Paul*, a Sanct *Iean Fedyddiwr*. Edrych GWEITH-REDOEPD DA.

YSGRYTHYR.

Gweddïau cyn dastlain yr *Ysgrythyr*. Colest yr ail Sul yn *Adfent*.

YSPRYD GLAN.

Gweddïau am Gyfarwyddyd yr *Yspryd Glân*. Colectau y pedwerydd Sul ar *bymtheg* gwedi'r *Drindod*, a'r pumfed ar ol y *Pafg*.

Hanes byr o achos ac Amcan Psalmau DAFYDD; yr bwn a all wasjanaethu, mewn Arfer neillduol o'r Llyfr dawrywol brownau, megis Cynnorthwyl i gael allan y cyfryw Psalmau, a'r a fyddont yn addas i Amgylch- iadau cyffredinol neu neillduol Crifstianogion.

Y MAE y rhan fwyaf o'r Psalmau yn *Weddïau*, a gyfanfoddwyd pryd yr oedd *Dafydd*, neu ryw Awdur prophwydol arall, gwedi ei olod mewn Perygl mawr neu Gystudd: ac am hynny y mae yn cyrchu at Dduw, megis ei unig Gymmorth yn amfer Anghenoctyd; gan ymbil yn daer am ei Drugaredd, Maddeuant *Pechodau*, neu Ymwared o Beryglon a Chystuddiau. Llauer ydynt Psalmau o *Datu Diolch* am Drugareddau gwedi eu derbyn; rhai a amcanwyd i olod allan *Briodoliaethau* a *Pherffith- rwydd* Duw; tra y mae eraill yn dwyn i ni y *Gwerth* o *Addysg* mwyaf buddiol, a moesawl a'r a all fod: yn ddiweddar, y mae rhai o'r Psalmau yn brophwydol, a rhw ychydig yn ystoriawl.

GWEDDIAU.

I. *Gweddïau* am Faddeuant *Pechod*. *Psalmau* vi, xxv, xxxviii, li, cxxx.

II. *Gweddïau* a gyfanfoddwyd pan oedd y *Pfalmydd* gwedi ei ddifuddio o'r *Cysle* o gael *Ymarfer* cyhoedd o *Grefydd*. *Psalmau* xlii, xliii, lxiii, lxxxiv.

III. *Gweddïau* ym mha rhai y mae'r *Pfalmydd* yn ymddangos megis mewn *Gwendid* Calon dirfawr, er nid gwedi ei ddifuddio yn gwbl o *Gysur*, dan ei *Gystuddiau*. *Psalmau* xiii, xxii, lxix, lxxvii, lxxx, cxliii.

IV. *Gweddïau* ym mha rai y mae'r *Pfalmydd* gofyn *Cymmorth* gan Dduw, mewn ystyriae. *Wiriondeb* ei hunan, ac *Uniondeb* ei *Fatter*. *Psalmau* vii, xvii, xxvi, xxxv.

V. *Gweddïau* yn adrodd yr *Hyder* a'r *Ymddiried* cadarnaf yn Nw mewn *Cystuddiau*. *Psalmau* iii, xvi, xxvii, xxxi, liv, lvi, lviii, lxi, lxii, lxxi, lxxxvi.

VI. *Gweddïau* a gyfanfoddwyd pan oedd *Pobl* Duw dan *Gystudd* ac *Erlidigaeth*. *Psalmau* xlii, lx, lxxvi, lxxix, lxxx, lxxxiii, lxxxix, xciv, cii, cxxiii, cxxxvii.

VII. Y rhai canlynol ydynt hefyd yn *Weddïau* yn amfer *Twallod* ac *Adfyd*. *Psalmau* iv, v, xi, xxviii, xli, lv, lx, lxv, lxx, cix, cxx, cxl, cxli, cxlii.

VIII. *Gweddïau* o *Eiriolaeth*. *Psalmau* xx, lxvii, cxxii, cxxdii, cxlv.

Psalmau o DALU DIOLCH.

I. *Diolchiadau* am *Drugareddau* a deilyngwyd i *Ddynion* neillduol. *Psalmau* ix, xviii, xxi, xxx, xxxiv, xl, lxxv, ciii, cviii, cxvi, cxviii, cxxxviii, cxliv.

II. *Diolchiadau* am *Drugareddau* a ganiatawyd i'r *Israelliaid* yn gyffredinol. *Psalmau* xlii, xlviii, lxx, lxxi, lxxviii, lxxvi, lxxxii, lxxxv, xcviii, cv, cxxiv, cxxvi, cxxix, cxxxv, cxxxvi, cxlix.

Psalmau o FOLIANT ac ADDOLIAD, yn gosod allan *Briodoliaethau* DUW.

I. *Cydabod* cyffredinol o *Ddaioni* Duw a'i *Drugaredd*; ac yn enwedigol ei *Ofal*, ei *Nodded*, a'i *Yn-ddiffyniad*, o *Ddynion* da. *Psalmau* xxiii, xxxiv, xxxvi, xci, c, ciii, cvii, cxvii, cxi, cxlv, cxlvi.

II. *Psalmau* yn gosod allan *Allu*, *Maured*, *Gogoniant*, a *Phriodoliaethau* eraill, y *Bop* *Dwywol*. *Psalmau* viii, xix, xxiv, xxix, xxxiii, xlvii, l, lxv, lxvi, lxxvi, lxxvii, xciii, xc, xcvi, xcvi, xcix, civ, cxi, cxlii, cxiv, cxv, cxxxix, cxxxix, cxlviii, cl.

Psalmau ATHRAWIAETHOL.

I. *Gwahan* y *Gair* am *Ddynion* da a *drwg*: *Hapusrwydd* y *naill*, a *Thrueni* r *lleill*, a *ofodir* ger bron yn y *Psalmau* canlynol. i, v, vii, ix, x, xi, xii, xiv, xv, xvii, xxiv, xxv, xxxii, xxxiv, xxxvi, xxxviii, l, lii, liii, lviii, lxxii, lxxv, lxxxiv, xci, xcii, xciv, cxii, cxix, cxxi, cxxv, cxxvii, cxxviii, cxxxiii.

II. *Godidowgrwydd* *Cyfraith* Duw. *Psalmau* xix, cxix.

III. *Gwagedd* *Bywyd* dynol. *Psalmau* xxxix, xlix, xc.

IV. *Cyngor* i *Swyddogion*. *Psalmau* lxxxii, ci.

V. Y *Rhuwedd* o *Ostyngieddrwydd*. *Psalmau* cxxxi.

Psalmau PROPHWYDOL.

Psalmau ii, xvi, xxii, xl, xlv, lxviii, lxxii, lxxvii, cx, cxviii.

Psalmau YSTORIAWL.

Psalmau lxxviii, cv, evi.

D I W E D D.